

Brussel, 27.7.2020
COM(2020) 622 final

2020/0160 (COD)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**waarbij Frankrijk wordt gemachtigd te onderhandelen over een overeenkomst tot
aanvulling van zijn bestaande bilaterale verdrag met het Verenigd Koninkrijk
betreffende de bouw en de exploitatie door privé-concessionarissen van een vaste
kanaalverbinding**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Bij het Verdrag tussen de Franse Republiek en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de bouw en de exploitatie door privé-concessionarissen van een vaste kanaalverbinding, ondertekend te Canterbury op 12 februari 1986 (hierna: “het Verdrag van Canterbury”), is een Intergouvernementele Commissie ingesteld om toe te zien op alle kwesties met betrekking tot de bouw en de exploitatie van de vaste kanaalverbinding (hierna: “de Kanaaltunnel”).

Tot het einde van de overgangsperiode die is ingesteld bij het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie¹ is de Intergouvernementele Commissie voor de Kanaaltunnel de nationale veiligheidsinstantie als bedoeld in artikel 3, lid 7, van Richtlijn (EU) 2016/798 van het Europees Parlement en de Raad².

Overeenkomstig artikel 3, lid 7, van Richtlijn (EU) 2016/798 kan een nationale veiligheidsinstantie een orgaan zijn dat door verschillende lidstaten is belast met de taken betreffende spoorwegveiligheid en, in het licht Richtlijn (EU) 2016/797, interoperabiliteit. Na de bovengenoemde overgangsperiode wordt de Intergouvernementele Commissie echter een orgaan dat is opgericht door een lidstaat en een derde land. Richtlijn (EU) 2016/798 voorziet niet in de mogelijkheid dat een orgaan dat door een lidstaat en een derde land met die taak is belast, optreedt als nationale veiligheidsinstantie. Tenzij anders wordt bepaald, zal de Intergouvernementele Commissie voor de Kanaaltunnel derhalve niet langer de nationale veiligheidsinstantie zijn in de zin van Richtlijn (EU) 2016/798. Vanaf datzelfde tijdstip zal het Unierecht niet langer van toepassing zijn op het deel van de Kanaaltunnel dat onder de jurisdictie van het Verenigd Koninkrijk valt. Op grond van Richtlijn (EU) 2016/798 en artikel L 2221/1 van de Franse Code des Transports wordt het Franse Etablissement public de sécurité ferroviaire de nationale veiligheidsinstantie voor het deel van de Kanaaltunnel dat onder de Franse jurisdictie valt.

Om een veilige en efficiënte exploitatie van de Kanaaltunnel te waarborgen, verdient het de voorkeur dat één enkele veiligheidsinstantie verantwoordelijk is en dezelfde regels toepast op de hele tunnel, met inbegrip van het deel dat onder de jurisdictie van het Verenigd Koninkrijk valt. De Intergouvernementele Commissie moet de enige autoriteit blijven en moet de EU-regels inzake spoorwegveiligheid en spoorweginteroperabiliteit blijven toepassen. Dit vereist een wijziging van artikel 3, lid 7, van Richtlijn (EU) 2016/798. Het parallelle voorstel van de Commissie voor een verordening tot wijziging van die richtlijn (COM (2020) 623) voorziet in die wijziging.

Bij schrijven van 16 juli 2020 heeft Frankrijk de Commissie meegedeeld dat het met het VK wenst te onderhandelen over een overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag van Canterbury.

Het doel van dit voorstel is enerzijds Frankrijk te machtigen om met het Verenigd Koninkrijk te onderhandelen over een internationale overeenkomst om de veilige en efficiënte exploitatie van de Kanaaltunnel te waarborgen door ervoor te zorgen dat één enkele veiligheidsinstantie

¹ PB L 29 van 31.1.2020, blz. 7.

² Richtlijn (EU) 2016/798 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 inzake veiligheid op het spoor (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 102).

verantwoordelijk blijft voor de hele tunnel, en anderzijds de specifieke vereisten vast te stellen waaraan de voorgestelde overeenkomst moet voldoen, zoals de verplichting voor de Intergouvernementele Commissie om de EU-regels inzake spoorwegveiligheid en -interoperabiliteit toe te passen.

Een dergelijke overeenkomst kan gevolgen hebben voor een gebied dat grotendeels onder het Unierecht valt, met name onder Richtlijn (EU) 2016/797³, Richtlijn (EU) 2016/798 en Verordening (EU) 2016/796⁴. Een dergelijke overeenkomst zou derhalve onder de exclusieve externe bevoegdheid van de Unie vallen. Overeenkomstig artikel 2, lid 1, VWEU kan de Unie de lidstaten echter machtigen om op te treden op gebieden waarop de Unie exclusief bevoegd is. Gezien de interactie van een dergelijke machtiging met de bestaande door de wetgever van de Unie vastgestelde regels, moet door die laatste machtiging worden verleend overeenkomstig de in artikel 91 VWEU bedoelde wetgevingsprocedure

- **Samenhang met de huidige bepalingen op dit beleidsgebied**

De doelstelling van de internationale overeenkomst die Frankrijk op basis van het voorgestelde machtigingsbesluit met het VK wenst te sluiten, is de Intergouvernementele Commissie handhaven als enige nationale veiligheidsinstantie voor de Kanaaltunnel en ervoor te zorgen dat zij voor de volledige Kanaaltunnel, met inbegrip van het deel dat onder de jurisdictie van het VK valt, blijft voldoen aan de bepalingen van het EU-recht die van toepassing zijn op de nationale veiligheidsinstanties, met name Richtlijn (EU) 2016/798, Richtlijn (EU) 2016/797 en Verordening (EG) nr. 2016/796.

Die doelstelling is derhalve volledig in overeenstemming met het bestaande beleid op het gebied van de veiligheid en interoperabiliteit van het spoorverkeer.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Een overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag van Canterbury met het oog op een veilige en efficiënte exploitatie van de Kanaaltunnel door ervoor te zorgen dat één enkele veiligheidsinstantie verantwoordelijk blijft voor de volledige tunnel is niet onverenigbaar met ander beleid van de Unie.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag van dit voorstel is artikel 2, lid 1, VWEU en artikel 91, VWEU.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het voorstel betreft een gebied dat onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie valt.

- **Evenredigheid**

Doel van het voorstel is, overeenkomstig artikel 2, lid 1, VWEU, machtiging te verlenen voor onderhandelingen over een overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag van Canterbury om een veilige en efficiënte exploitatie van de Kanaaltunnel te waarborgen door ervoor te zorgen

³ Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem in de Europese Unie (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 44).

⁴ Verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Spoorwegbureau van de Europese Unie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 881/2004 (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 1).

dat één enkele veiligheidsinstantie verantwoordelijk blijft voor de volledige tunnel. Onder voorbehoud van de wijziging van artikel 3, lid 7, van Richtlijn (EU) 2016/798, moet de bij het Verdrag van Canterbury opgerichte Intergouvernementele Commissie de enige veiligheidsinstantie blijven en moet zij de regels van de Unie inzake spoorwegveiligheid blijven toepassen. Bijgevolg gaat het voorgestelde besluit van het Europees Parlement en de Raad niet verder dan nodig is om dit doel te bereiken.

- **Keuze van het instrument**

Het doel is ervoor te zorgen dat de Intergouvernementele Commissie het EU-recht toepast op de volledige Kanaaltunnel, met inbegrip van het deel dat onder de jurisdictie van het Verenigd Koninkrijk valt. De Intergouvernementele Commissie is een binationaal orgaan dat is opgericht door Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. De werking van die commissie wordt geregeld door het Verdrag van Canterbury, dat tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk is gesloten. De voornoemde elementen moeten derhalve worden opgenomen in een overeenkomst tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk; derhalve moet Frankrijk worden gemachtigd een dergelijke overeenkomst te sluiten.

Het voorgestelde besluit van het Europees Parlement en de Raad dat tot Frankrijk is gericht en waarbij dat land krachtens artikel 2, lid 1, en artikel 91 VWEU gemachtigd wordt om met het Verenigd Koninkrijk over een dergelijke overeenkomst te onderhandelen en deze te sluiten, is derhalve een adequaat instrument.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Dit voorstel is gebaseerd op een verzoek van Frankrijk en de voorgestelde machtiging wordt uitsluitend verleend aan die lidstaat. Gezien de tijdsdruk zijn belanghebbenden zoals de concessionaris van de Kanaaltunnel informeel geraadpleegd en hebben zij bevestigd dat de Intergouvernementele Commissie als de enige veiligheidsinstantie moet worden gehandhaafd om het Unierecht op de hele Kanaaltunnel toe te passen.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Unie.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

waarbij Frankrijk wordt gemachtigd te onderhandelen over een overeenkomst tot aanvulling van zijn bestaande bilaterale verdrag met het Verenigd Koninkrijk betreffende de bouw en de exploitatie door privé-concessionarissen van een vaste kanaalverbinding

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁵,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁶,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

1. Bij het Verdrag tussen de Franse Republiek en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de bouw en de exploitatie door privé-concessionarissen van een vaste kanaalverbinding, ondertekend te Canterbury op 12 februari 1986 (“het Verdrag van Canterbury”), is een Intergouvernementele Commissie ingesteld om toe te zien op alle kwesties met betrekking tot de bouw en de exploitatie van de vaste kanaalverbinding (hierna: “de Kanaaltunnel”).

2. Tot het einde van de overgangsperiode die is ingesteld bij het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie⁷ is de Intergouvernementele Commissie als orgaan door verschillende lidstaten belast met de taken op het gebied van de spoorwegveiligheid in de volledige Kanaaltunnel. Daartoe is zij derhalve de nationale veiligheidsinstantie in de zin van artikel 3, lid 7, van Richtlijn (EU) 2016/798 van het Europees Parlement en de Raad⁸. In die hoedanigheid past zij de bepalingen van het Unierecht toe die van belang zijn voor de spoorwegveiligheid en de interoperabiliteit.

3. Na de in overweging 2 bedoelde overgangsperiode wordt de Intergouvernementele Commissie een orgaan dat is opgericht door een lidstaat en een derde land. Voorts en tenzij anders wordt bepaald in een internationale overeenkomst met het Verenigd Koninkrijk, zal het Unierecht na afloop van de overgangsperiode niet langer van toepassing zijn op het deel van de Kanaaltunnel dat onder de jurisdictie van het Verenigd Koninkrijk valt.

⁵ PB C [...] van [...] blz. [...].

⁶ PB C [...] van [...] blz. [...].

⁷ PB L 29 van 31.1.2020, blz. 7.

⁸ Richtlijn (EU) 2016/798 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 inzake veiligheid op het spoor (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 102).

4. Een internationale overeenkomst met een derde land betreffende de toepassing van regels inzake spoorwegveiligheid en -interoperabiliteit in grensoverschrijdende situaties kan gevolgen hebben voor een gebied dat grotendeels wordt bestreken door het Unierecht, met name Richtlijn (EU) 2016/798, Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad⁹ en Verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰. Een dergelijke overeenkomst valt derhalve onder de exclusieve externe bevoegdheid van de Unie. De lidstaten mogen alleen over dergelijke overeenkomsten onderhandelen of er zich bij aansluiten als zij daartoe overeenkomstig artikel 2, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) door de Unie zijn gemachtigd. Vanwege de interactie met de bestaande Uniewetgeving, moet een dergelijke machtiging door de wetgever van de Unie worden verleend overeenkomstig de in artikel 91 VWEU bedoelde wetgevingsprocedure.

5. Bij brief van 16 juli 2020 heeft Frankrijk de Unie verzocht te worden gemachtigd met het Verenigd Koninkrijk te onderhandelen over een internationale overeenkomst ter aanvulling van het Verdrag van Canterbury en die overeenkomst te sluiten.

6. Om de veilige en efficiënte exploitatie van de Kanaaltunnel te waarborgen, is het passend ervoor te zorgen dat de Intergouvernementele Commissie als enige veiligheidsinstantie verantwoordelijk blijft voor de volledige tunnel. Gezien de bijzondere positie van de Kanaaltunnel als spoorverbinding door één enkel complex kunstwerk dat gedeeltelijk op het grondgebied van respectievelijk Frankrijk en een derde land is gelegen, is het passend Frankrijk te machtigen met het Verenigd Koninkrijk een internationale overeenkomst te sluiten betreffende de toepassing van de spoorwegveiligheidsregels van de Unie op de Kanaaltunnel teneinde in de hele tunnel een uniform veiligheidsregime in stand te houden, mits aan bepaalde vereisten wordt voldaan.

7. De Intergouvernementele Commissie kan de rol vervullen van nationale veiligheidsinstantie die verantwoordelijk is voor het deel van de Kanaaltunnel dat onder de Franse jurisdictie valt, onder voorbehoud van de wijziging van artikel 3, lid 7, van Richtlijn (EU) 2016/798, en indien bepaalde voorwaarden zijn vervuld.

8. De Intergouvernementele Commissie moet voor de volledige tunnel dezelfde regels toepassen, ongeacht of zij van toepassing zijn op delen die onder de jurisdictie van Frankrijk of het Verenigd Koninkrijk vallen. Die regels zijn de relevante bepalingen van het Unierecht, met name Richtlijn (EU) 2016/798, Richtlijn (EU) 2016/797 en Verordening (EU) 2016/796, zoals gewijzigd of vervangen, alsook de op basis daarvan vastgestelde handelingen.

9. Overeenkomstig artikel 19 van het Verdrag van Canterbury worden geschillen tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk over de uitlegging of de toepassing van het Verdrag van Canterbury beslecht door een scheidsgerecht. Wanneer dergelijke geschillen aanleiding geven tot vragen in verband met de uitlegging van het Unierecht, teneinde de correcte toepassing van het Unierecht te waarborgen, dient het scheidsgerecht de zaak door te verwijzen naar het Hof van Justitie van de Europese Unie en moet het door zijn beslissing gebonden zijn.

10. Het is ook noodzakelijk specifieke regels vast te stellen voor de toepassing van het Unierecht op het deel van de Kanaaltunnel dat onder de jurisdictie van Frankrijk valt, om ervoor te zorgen dat het recht van de Unie te allen tijde correct wordt toegepast en dat de Commissie toezicht kan houden op de toepassing ervan onder de controle van het Hof van

⁹ Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem in de Europese Unie (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 44).

¹⁰ Verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Spoorwegbureau van de Europese Unie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 881/2004 (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 1).

Justitie, ook in spoedeisende gevallen of wanneer de Intergouvernementele Commissie een beslissing van het scheidsgerecht naast zich neerlegt. Daartoe dient Frankrijk het recht te behouden om, waar nodig, eenzijdig op te treden om voor dat deel van de Kanaaltunnel dat onder zijn jurisdictie valt de volledige en correcte toepassing van het Unierecht te waarborgen.

11. Om een effectieve rechtsbescherming op de onder het recht van de Unie vallende gebieden te verzekeren, dienen de gerechten waarop artikel 19, lid 1, VWEU van toepassing is, uitsluitend bevoegd te zijn voor verzoeken van concessionarissen en gebruikers van de Kanaaltunnel tegen besluiten van de Intergouvernementele Commissie.

12. De in de overwegingen 8 tot en met 11 beschreven elementen moeten worden weerspiegeld in de internationale overeenkomsten tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot de Kanaaltunnel. Die internationale overeenkomsten moeten in alle opzichten verenigbaar zijn met het recht van de Unie.

HEBBEN HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Frankrijk wordt gemachtigd om met het Verenigd Koninkrijk te onderhandelen over een internationale overeenkomst over de toepassing van de regels inzake de spoorwegveiligheid in de Kanaaltunnel en die overeenkomst te sluiten en te ondertekenen, mits die overeenkomst in werking treedt na afloop van de overgangperiode waarin het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie voorziet en voldoet aan het volgende:

- (1) Om in de volledige Kanaaltunnel een uniform veiligheidsregime te behouden, zorgt de bij het Verdrag van Canterbury opgerichte Intergouvernementele Commissie ervoor dat met betrekking tot de Kanaaltunnel de bepalingen van het Unierecht die relevant zijn voor de taken van de nationale veiligheidsinstanties in de zin van artikel 3, lid 7, van Richtlijn (EU) 2016/798 worden toegepast, met name van die Richtlijn, Richtlijn (EU) 2016/797 en Verordening (EU) 2016/796, zoals gewijzigd of vervangen, alsmede de op basis daarvan vastgestelde handelingen.
- (2) Wanneer in het kader van een geschil dat overeenkomstig artikel 19 van het Verdrag van Canterbury ter arbitrage wordt voorgelegd vragen rijzen over de uitlegging van een bepaling van het Unierecht, is het scheidsgerecht niet bevoegd om over een dergelijke vraag een beslissing te nemen. In dat geval verzoekt het scheidsgerecht het Hof van Justitie van de Europese Unie om uitspraak te doen over de vraag. De uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie is bindend voor het scheidsgerecht.
- (3) In voorkomend geval, met name in spoedeisende gevallen of in het geval de Intergouvernementele Commissie een besluit van het scheidsgerecht naast zich neerlegt, behoudt Frankrijk het recht om unilateraal op te treden om de volledige, correcte en onverwilde toepassing van het Unierecht te waarborgen op het deel van de Kanaaltunnel dat onder de Franse jurisdictie valt.
- (4) Rechterlijke instanties waarop artikel 19, lid 1, VWEU van toepassing is, zijn uitsluitend bevoegd om te beslissen over de door de concessionarissen en gebruikers van de Kanaaltunnel gevorderde rechtsmiddelen tegen door de Intergouvernementele Commissie in haar in lid 1 bedoelde hoedanigheid genomen besluiten.
- (5) De overeenkomst moet in alle opzichten verenigbaar zijn met het recht van de Unie.

Artikel 2

Frankrijk houdt de Commissie regelmatig op de hoogte van de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk over de aanvulling van het Verdrag van Canterbury of over het sluiten van een nieuwe overeenkomst, als bedoeld in artikel 1, en nodigt de Commissie, in voorkomend geval uit, deel te nemen als waarnemer.

Na afloop van de onderhandelingen legt Frankrijk de overeengekomen ontwerptekst voor aan de Commissie. De Commissie stelt de Raad en het Europees Parlement daarvan in kennis.

Binnen een maand na de kennisgeving van de ontwerpovereenkomst neemt de Commissie een besluit over de vraag of aan de vereisten van artikel 1 is voldaan. Als de Commissie besluit dat aan deze voorwaarden is voldaan, kan Frankrijk de desbetreffende overeenkomst ondertekenen en sluiten. Aan de Commissie wordt een afschrift van de ondertekende overeenkomst verstrekt binnen een maand na de ondertekening daarvan, of, indien de overeenkomst voorlopig moet worden toegepast, binnen een maand na de start van de voorlopige toepassing ervan.

Artikel 3

Dit besluit is gericht tot de Franse Republiek.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter